

Sabima kartleggingsnotat 28-2025

Kartlegging av primært sopp i Langekil, Hvaler kommune og Bjørnevågen, Nes herregård og Hunn solkraftverk i Fredrikstad kommune 2025. Foreløpig notat.

Av Hermod Karlsen og Øyvind Weholt

Oransjemusserong *Tricholoma aurantium*. Ny for Østfold. Bjørnevågen 27. oktober 2025.
Foto: Egil Michaelson

Kartlegging av primært sopp i Langekil, Hvaler kommune og Bjørnevågen, Nes herregård og Hunn solkraftverk, Fredrikstad kommune 2025.
Foreløpig notat.

Sammendrag: Kartleggingsgruppa i Fredrikstad og Sarpsborg sopp- og nyttevekstforening har i år kartlagt sopp i fire områder, ett på Hvaler og tre i Fredrikstad. En del planter og noen andre arter er også registrert. Nærmere 100 soppsfunn er sendt til sekvensering. 15 personer har deltatt på turene.

Emneord: Storsopper, kartlegging, gensekvensering, edelløvskog, eikelunder, barskog, Langekil, Vesterøy, Hvaler, Bjørnevågen, Kråkerøy, Nes herregård, Torsnes, Hunn solkraftverk (Prestmyra), Borge, Fredrikstad.

I 2025 har vi fortsatt kartleggingen av Langekil på Vesterøy, Hvaler, Bjørnevågen på Kråkerøy og Nes herregård i Torsnes. Nytt i år er Hunn solkraftverk (Prestmyra) i Borge, Fredrikstad.

Vi skulle også kartlegge i området som var planlagt som Viken park i Borge i Fredrikstad. En stor del av dette er snauhogd, og den tørre sommeren førte til lite sopp i mye av området. Vi har derfor ikke hatt noen turer hit, men har til gjengjeld økt innsatsen andre steder.

Vi har totalt hatt tolv fellesturer i år. I tillegg har Morten Pettersen og Øyvind Weholt hatt mange turer hver til Hunn solkraftverk (Prestmyra) og Nes herregård.

Sommeren var ekstremt varm og tørr med svært lite sopp, og vi avlyste noen turer i denne perioden. I tiden etterpå var det også lite sopp å finne.

Så langt har vi registrert 620 funn av sopp på Artsobservasjoner.no, i tillegg til flere planter, en slange og noen få fugler.

Det har hittil blitt påvist syv rødlistearter og mange sjeldne arter.

Som vanlig har Øyvind Weholt stått for mikroskopering og sendt nærmere 100 kollekter til sekvensering. Det mangler fortsatt svar på mange av disse, og det vil derfor bli flere arter enn det som står i tabellen, sikkert også flere sjeldne.

15 personer, derav ni fra vår egen forening, har deltatt på én eller flere turer i år:

Anna-Elise Torkelsen
 Asgeir Larsen
 Ellen Renate Andreassen
 Egil Michaelsen
 Even W. Hanssen
 Gunvor Bollingmo
 Gerd Olsen
 Hermod Karlsen
 Ingvild Rokseth
 Inger Lise Walter
 Kari Ekeberg Nilsen
 Morten Pettersen
 Reidun Braathen
 Trude Engene
 Øyvind Weholt

Tabell 1: Datoer for kartleggingsgruppas turer, antall deltakere og registrerte sopparter/funn.

	Dato	Antall deltakere	Antall arter/registreringer av sopp			
			Langekil	Bjørnevågen	Nes	Hunn
Hele året	11.mai	8				12/13
	20. mai	4		3/3		
	10. jun	5	4/4			
	12. aug	4	23/23			
	28. aug	6				39/41
	9. sep	5		67/71		
	23. sep	6	85/98			
	30. sep	7		86/91		
	14. okt	7	49/51			
	27. okt	7		37/39		
	5. nov	6			24/28	
	10. nov	6	21/28			
	Arter/funn inkl. enkeltturer	/620	153/213	157/211	36/41	112/155
	Rødlistete arter	7	2	4		1
	Ant. turer	12	5	4	1	2

Kartleggingsområdene

Langekil, Vesterøy, Hvaler

Den nordre delen preges av en kalkrik edelløvskog med mye lind, hassel, sommereik, ask, litt bjørk, osp og noen få gran- og furutrær. Av planter kan nevnes blåveis, maria nøkleblom og nesleklokke. Langs bekken er det svartor. Trærne er store, men det er sparsomt med dødved. De fleste trærne som er veltet får nå ligge.

Den søndre halvdel består av blåbærbarskog, dominert av gran og furu, med noe bjørk og osp, pluss svartor langs bekken.

Det er skrinne granittkoller midt i den søndre delen og langs øst- og vestsiden av hele området.

Med årets innsats har vi kartlagt her i åtte år på rad. Som i tidligere år, har vi funnet mange sjeldne arter, og flere av dem har vi ikke sett her tidligere .

Vi har registrert to rødlistearter i år:

Elegant småfingersopp *Ramariopsis subtilis* NT

Svartnende kantarell *Cantharellus melanoxeros* NT

Andre arter av spesiell interesse som er funnet på Langekil i 2025 er:

Inocybe undinea, kun ett tidligere funn i Norge fra Langekil i 2018.

Messingrørsopp *Butyroboletus subappendiculatus*

Cortinarius collocandoides (= *C. subpurpurascens* ss. auct.)

Cortinarius alboamarens, tidligere registrert tre funn i Norge, alle fra Østfold.

Stor soppklubbe *Tolypocladium capitatum*

Coprinopsis candidata, tidligere registrert ni funn i Norge, syv av disse fra Langekil.

Kittgråhatt *Tephrocybe mephitica*, tidligere registrert fem funn i Norge.

Det avventes resultat av noen *Cortinarius*-funn som er til sekvensering.

Fig.1 *Inocybe undinea*. Foto: Ø. Weholt

Fig.2. *Coprinopsis candida*. Foto: Egil Michaelsen

Fig.3. Kittgråhatt *Tephrocycbe mephitica*. Foto: Egil Michaelsen

Bjørnevågen, Kråkerøy

Kartleggingsområdet er todelt: I nord utgjøres det av en fredet, rik sørvendt edelløvskog med sommerekik, hassel og ask, noen av dem er store, gamle og hule. Mye blåveis indikerer kalk.

I den søndre delen er det barskog, delvis med kalk, pluss granittkoller med lyngfuruskog.

Av rødlistearter fant vi slettsnok **NT** og fire sopparter:

Safranslørsopp *Cortinarius olearioides* **VU**

Rådyrslørsopp *Cortinarius parhonestus* **VU**

Blå slimslørsopp *Cortinarius salor* **VU**

Oransjemusserong *Tricholoma aurantium* **NT**, ny for Østfold!

I tillegg skal nevnes noen andre funn av interesse:

Agaricus greuteri, ble også funnet på samme lokalitet i 2024

Hemimycena lactea, ikke rapportert tidligere for Østfold.

Coprinopsis insignis, syv av ti registrerte funn fra Bjørnevågen.

Leccinum cyaneobasileucum, ikke registrert tidligere i Østfold, men det er noen kjente funn.

Gyllenbrun slørsopp *Cortinarius elegantior*, ikke registrert tidligere fra Østfold.

Det avventes resultat av noen *Cortinarius*-funn som er til sekvensering.

Fig. 4. Rådyrslørsopp *Cortinarius parhonestus*. 09.09.2025. Foto: Ø. Weholt

Fig. 5. Safranslørsopp *Cortinarius olearioides*. Foto: Ø. Weholt

Nes herregård, Torsnes

I området ved Nes herregård er det jordbrukslandskap med store åkre. På grunnlendt mark er det flere eikelunder med hassel og stedvis store mengder liljekonvall. Noen av dem er granittkoller med lyngfuruskog på toppene. Her er også blåbærskog med gran, bjørk og osp. Rett vest for gården var det tidligere en park, og vollgravaktige kanaler er her fortsatt. Det er også mye parkrapp her, sådd for mange år siden.

Av interessante funn skal nevnes:

Cortinarius fulvoconicus ss. *Garnica et.al.* (uklar taksonomi)

Cortinarius leucoluteolus (= *C.emollitoides*). Registrert fem tidligere fem funn fra fire lokaliteter, alle fra Østfold

Russula cf.melliolens, registret 1 funn fra før fra Kråkerøy.

Clitopilus cystidiatus, ny for Norge?

Søsterknollsjampinjong *Agaricus essettei*, flere funn.

Fig.6. *Cortinarius leucoluteolus*. 05.11.2025. Foto: Øyvind Weholt.

Fig.7. *Clitopilus cystidiatus*. Ny for Norge? 09.09.2025 Foto: Morten Pettersen.

Hunn solkraftverk (Prestmyra), Borge

Dette er et område der det er planlagt og søkt om konsesjon for et kraftverk med solcellepanel. Det ligger på begge sider av Skjelinveien sør for Vetatoppen, vest for Skomakersten og sør til Prestmyra. Borge i Fredrikstad.

Området består for det meste av granskog, blandingsskog og en myr med løvskog. På nordsiden av Skjelinveien er det for det meste ung, tett granskog. Sør og vest for veien er skogen litt eldre, med en del løvtrær. Det planlagte utbyggingsområdet grenser til og går delvis ut på Prestmyra. Den er tilvokst med glissen løvskog, men er svært våt og umulig å komme utpå. I sørkanten av myra vokser den sjeldne fluesoppen *Amanita paludosa*. Den ble funnet her første gang i 2018, og er så vidt vites fortsatt den eneste lokaliteten utenfor de to voksestedene i Russland, der den ble beskrevet som ny for vitenskapen i 2018.

En utbygging her vil kunne endre vannstanden i myra og dermed true denne fluesoppen som også i Russland lever i fuktig/våt bjørkeskog.

Vi har hatt to gruppeturer hit, i tillegg til 21 turer av enkeltpersoner.

Det ble funnet en rødlisteart: Løvesvovelriske *Lactarius leonis* DD, det andre registrerte funnet i Østfold.

Andre interessante funn er:

Amanita paludosa ble funnet tre ganger i 2025. Det er registrert ti funn i tidsrommet 2020-2025, alle fra samme lokalitet. Altså eneste lokalitet i Norge.

Høstfagerhatt *Gerhardtia borealis*, 16 funn i Artskart, to tidl. funn fra Østfold.

Hebeloma alpinicola, er ansett som en alpin art, men det er tidligere registrert to funn fra Oslo, bestemt av Henry Beker.

Fig. 8. *Amanita paludosa* 09.08.2025. Foto: Morten Pettersen

Fig. 9. *Hebeloma alpinicola*. Foto: Ø. Weholt.

Litteratur:

Norske Soppnavn
Flora Agaricina Neerlandica Volume 8. 20